

DEKLARACJA Z BILBAO

(Tłumaczenie oryginalnej wersji oficjalnego tekstu deklaracji w języku angielskim)

„BEZPIECZNA BUDOWA”

Europejski Szczyt na temat Bezpieczeństwa w Budownictwie

dnia 22 listopada 2004 roku

Wstęp:

Budownictwo jest jedną z największych gałęzi przemysłu w Europie. Niestety branża ta ma jednocześnie jedno z najgorszych notowań w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy. Koszty ludzkie i finansowe dla społeczeństwa i tej gałęzi przemysłu są ogromne. Chociaż osiągnięto znaczny postęp w zakresie poprawy standardów w tym przemyśle, pozostaje wiele działań, które można i należy podjąć.

Strategia Unii Europejskiej w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2002-2006 wymaga od sektora budownictwa, będącego jednym z sektorów najwyższego ryzyka, dołożenia starań w celu ciągłego i trwałego zmniejszania wskaźników wypadków i chorób zawodowych. Starania te muszą podjąć wszystkie strony uczestniczące w działalności tego sektora.

Właśnie dlatego w 2004 roku, Europejski Tydzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy koncentrował się na budownictwie. Kampania ta, zorganizowana przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy w ścisłej współpracy z jej siecią punktów centralnych działających w 31 krajach, a także europejskimi organizacjami partnerów społecznych, miała na celu pomoc wszystkim interesariuszom branży w zrozumieniu możliwości i tworzeniu bezpieczniejszego, zdrowszego i wydajniejszego środowiska pracy.

Dnia 22 listopada 2004 roku w Bilbao, w Hiszpanii odbył się Europejski Szczyt na temat Bezpieczeństwa w Budownictwie, który zgromadził przedstawicieli tej branży z całej Europy. Na szczycie przyznano, że wszystkie strony muszą włożyć więcej wysiłku w celu zmniejszenia liczby wypadków i poprawy działań zapobiegających chorobom zawodowym.

Wysokie i przyjazne środowisku standardy bezpieczeństwa i higieny pracy można zapewnić jedynie w ogólnym kontekście osiągania wysokich standardów jakości. Kampania pod hasłem „Bezpieczna budowa” oparta jest na jakości, a jedną z jej głównych zasad jest dążenie do budowy wysokiej klasy obiektów oraz inwestycji z zakresu inżynierii lądowej i wodnej. Uznaje ona również, że współpraca pomiędzy fachowymi partnerami z tej branży jest jednym z kluczowych czynników pozwalających na osiągnięcie tego celu.

Europejski Szczyt na temat Bezpieczeństwa w Budownictwie wzywa wszelkie odpowiednie strony w sektorze budownictwa do zobowiązania się do zdecydowanych działań mających na celu osiągnięcie trwałych udoskonaleń zgodnie ze strategią w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny UE, szczególnie poprzez pełne i skuteczne zastosowanie krajowego ustawodawstwa wprowadzającego dyrektywę 92/57/EWG.

Wezwanie do działania:

- **Zamówienia publiczne a bezpieczna budowa**

Zagadnienia bezpieczeństwa i higieny są integralnym elementem procesu inwestycji budowlanej. Nie dotyczą one tylko fazy budowlanej inwestycji, lecz towarzyszą w całym okresie istnienia zakończonej inwestycji, począwszy od fazy projektu, budowy, utrzymania aż po rozbiórkę. Wielu problemów z dziedziny BHP napotykanym podczas budowy i eksploatacji można by uniknąć poprzez zapewnienie odpowiedniego uwzględnienia tych zagadnień na etapie projektowania i zamówień. Inwestycje dobrze zaplanowane, dobrze zaprojektowane, zrealizowane przez fachowych, wykwalifikowanych projektantów i przedsiębiorców budowlanych w konsekwencji są nie tylko bezpieczniejsze, ale także gwarantują klientowi opłacalność inwestycji.

Dyrektywa 2004/18/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur przyznawania kontraktów na roboty publiczne, kontraktów na dostawy publiczne i kontraktów na usługi publiczne w art. 27 upoważnia organy przyznające kontrakty do wezwania oferentów do potwierdzenia faktu, że spełnili oni odpowiednie obowiązki odnośnie postanowień z dziedziny ochrony zatrudnienia oraz warunków pracy obowiązujących w Państwach Członkowskich.

Niniejsza klauzula powinna być wykorzystywana w celu zapewniania stosowania wymogów dotyczących BHP ustanowionych przez dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, a w szczególności przez dyrektywę ramową 89/391/EWG, dyrektywę dotyczącą wyposażenia roboczego 89/655/EWG (zmienioną dyrektywą 95/63/WE i 2001/45/WE) oraz dyrektywę w sprawie tymczasowych albo ruchomych budowli 92/57/EWG. Powyższe wymogi mają być uwzględniane w szczególności na etapie przygotowywania inwestycji, zgodnie z postanowieniami dyrektywy 92/57/EWG.

Niniejsza deklaracja z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy podjęte już przez niektóre **Państwa Członkowskie**, na przykład wytyczne Wielkiej Brytanii w dziedzinie zamówień publicznych. Udziela pełnego poparcia planowi **Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Zatrudnienia i Spraw Społecznych**, który zakłada włączenie

odpowiednich standardów bezpieczeństwa i higieny do zamówień publicznych, w tym do inwestycji budowlanych finansowanych ze środków publicznych w roku 2005. W tym kontekście niniejsza deklaracja przyjmuje także z zadowoleniem opracowanie praktycznych przewodników na temat aspektów BHP, które należy brać pod uwagę przy zamówieniach. Uznaje ona, że inwestowanie w bezpieczeństwo i higienę poprzez systematyczne asygnowanie funduszy w trakcie wszystkich faz inwestycji ma duże znaczenie ekonomiczne.

- **Wprowadzanie w życie – doskonalenie poziomu zgodności z wymaganiami**

Zapobieganie jest główną wytyczną dla ustawodawstwa z dziedziny BHP w UE. Ustawodawstwo to nie tylko gwarantuje ochronę pracowników, ale także ustanawia jednakowe zasady gry dla firm działających na rynku europejskim. Organy porządku publicznego we wszystkich Państwach Członkowskich monitorują spełnianie wymogów prawnych. Komisja Starszych Inspektorów Pracy (SLIC) przeprowadziła w 2003 roku Europejską Kampanię Inspekcji Budowlanej. Wyniki inspekcji wykazały wysoki poziom nieprzestrzegania wymagań w skontrolowanych inwestycjach, a także różne stopnie wprowadzania w życie ustawodawstwa w poszczególnych Państwach Członkowskich. Wysoka częstotliwość wypadków i problemów zdrowotnych związanych z pracą w tym przemyśle oraz wysoki poziom nieprzestrzegania wymogów stwierdzony przez SLIC to nie zbieg okoliczności.

Niniejsza deklaracja wzywa **Państwa Członkowskie** do zapewnienia skutecznego wprowadzania w życie całości ustawodawstwa z zakresu BHP mającego zastosowanie do sektora budownictwa. Przede wszystkim powinno się wykonywać zalecenia grupy roboczej SLIC ds. budownictwa, z kampanii 2003 roku. Organy inspekcyjne powinny szczególnie utrzymywać i rozwijać obecną troskę o bezpieczeństwo i higienę w sektorze budownictwa, gwarantując stosowanie skutecznych metod i systemów wprowadzania ustawodawstwa w życie we wszystkich Państwach Członkowskich¹.

- **Wytyczne - wymiana dobrej praktyki w zakresie spełniania wymagań**

Ustawodawstwu z dziedziny bezpieczeństwa i higieny muszą towarzyszyć wytyczne pomagające wyjaśnić sposoby spełniania wymogów prawnych i tym samym przekazujące dobrą praktykę z dziedziny spełniania wymagań. Jest to szczególnie ważne w przypadku licznych w tym sektorze małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Niniejsza deklaracja wzywa Państwa Członkowskie, by we współpracy z organizacjami partnerów społecznych, opracowywały konkretne wytyczne, które:

- zagwarantują skuteczne wprowadzanie w życie ustawodawstwa;
- opiszą dobrą praktykę na etapie przygotowywania inwestycji w celu zagwarantowania, że zwłaszcza klienci, projektanci, przedsiębiorcy budowlani, podwykonawcy i koordynatorzy zdają sobie sprawę ze swoich obowiązków;

¹ Sprawozdanie SLIC EWG 2003-1042, 29-04-2004 zatytułowane „Europejska Kampania Budownictwa SLIC 2003” dostępne pod adresem http://europe.osha.eu.int/good_practice/sector/construction/slic/

- zagwarantują, że wszelkie porady i informacje są adresowane do odpowiedniej grupy i są dopasowane do potrzeb tej gałęzi przemysłu.

Ponadto, niniejsza deklaracja wzywa **Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy** do wspierania tego procesu poprzez udostępnianie wszystkich istotnych informacji na temat dobrej praktyki.

- **Uwzględnianie aspektów BHP na etapie projektowania robót budowlanych**

Niniejsza deklaracja wzywa europejskie środowisko projektantów, by poprzez swoje organizacje przedstawicielskie takie jak **Rada Architektów Europy (ACE)**, **Europejska Rada Inżynierów Budownictwa Lądowego i Wodnego (ECCE)** i **Europejska Federacja Stowarzyszeń Doradztwa Technicznego (EFCA)** poszerzała istniejące działania w tej dziedzinie i maksymalizowała do pełnego potencjału aspekty bezpieczeństwa i higieny w projektowaniu, które są integralnym elementem procesu budowy.

Niniejsza deklaracja wzywa europejskie środowisko projektantów zwłaszcza do eliminowania ryzyk z projektów, kiedy tylko jest to możliwe i do uwypuklania pozostałego ryzyka we wszystkich inwestycjach, w których uczestniczy. Organizacje członkowskie takie jak ACE, ECCE i EFCA będą współpracować z organizacjami reprezentującymi różne części tego przemysłu w celu poszukiwania i określenia działań, które europejskie środowisko projektantów może w miarę możliwości podjąć w celu poprawy bezpieczeństwa na placach budów, oraz przekażą te informacje swoim organizacjom członkowskim.

- **Poprawa efektywności działań BHP poprzez zaangażowanie się partnerów społecznych**

Dialog społeczny i porozumienia w zakresie poprawy poziomu BHP są kluczowymi narzędziami pozwalającymi zapewnić niezbędne zaangażowanie w poprawę bezpieczeństwa i higieny w miejscach pracy w budownictwie. Stronami tego typu przedsięwzięć są główne środowiska, mianowicie z jednej strony pracodawcy, tj. różnej wielkości przedsiębiorstwa budowlane od MŚP do wiodących grup, prowadzące wszelkiego rodzaju działania z zakresu budownictwa oraz inżynierii lądowej i wodnej, a z drugiej strony pracownicy.

Szczyt, zatem przyjmuje z zadowoleniem i wspiera działania zawarte we Wspólnej Deklaracji ogłoszonej przez partnerów społecznych europejskiego przemysłu budowlanego, **Europejską Federację Przemysłu Budowlanego (FIEC)** i **Europejską Federację Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (EFBWW)**², a zwłaszcza:

- przykładanie najwyższej wagi do profilaktyki w określonych dziedzinach, w tym stosowanie celów zmniejszania w przypadkach, gdy jest to stosowne,
- rozszerzanie działań szkoleniowych,
- współpracę pomiędzy partnerami społecznymi na poziomie inwestycji/placu budowy,

² Wspólna deklaracja FIEC i EFBWW jest dostępna pod adresami: www.fiec.org i www.efbww.org

- mierzenie efektywności i informowanie o wynikach.

Szczyt przyjmuje także z zadowoleniem i wspiera działania zawarte w statucie **Europejskiej Konfederacji Budowniczych (EBC)**³, których celem jest dążenie do dalszej poprawy bezpieczeństwa i higieny w małych i średnich przedsiębiorstwach budowlanych i pośród robotników przemysłowych poprzez:

- lepsze informowanie rzemieślników i MŚP o obowiązkach prawnych i zakresach odpowiedzialności w dziedzinie BHP dotyczących pracodawców, a także pracowników. Krajowe organizacje EBC zobowiązują się do stworzenia na swojej witrynie internetowej działu na temat bezpieczeństwa i higieny oraz do aktywnego udostępniania informacji z zakresu BHP swoim członkom;
- stworzenie sieci ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny w celu wymiany inicjatyw i sprawdzonych rozwiązań z zakresu dobrej praktyki oraz współpracy przy ich opracowywaniu.

Nawiązując do konferencji „Skuteczne działania interwencyjne i dialog społeczny w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy” (Amsterdam, 15-17 września 2004 r.), przewodnicząca UE Holandia podkreśla znaczenie wprowadzania w życie tych działań.

Następne kroki:

Deklaracja z Bilbao wzywa wszystkich sygnatariuszy do wywiązywania się z tych zobowiązań i przedstawienia raportów o postępach i przyszłych inicjatywach podczas **uzupełniającego Szczytu na temat Bezpieczeństwa w Budownictwie**, który zostanie zorganizowany przez Agencję w czerwcu 2006 roku i zgromadzi wszystkich głównych interesariuszy, którzy podpisali niniejszą deklarację.

W celu przygotowania uzupełniającego szczytu, ułatwienia wymiany informacji na temat inicjatyw podjętych przez organizacje-sygnatariuszy i promowania współpracy oraz wspólnych działań mających na celu wprowadzanie w życie deklaracji zostanie stworzone **Forum Bezpieczeństwa w Budownictwie**.

Sporządzono w Bilbao, dnia 22 listopada 2004 roku.

³ Statut EBC jest dostępny na witrynie internetowej EBC: <http://www.eubuilders.org/>

Ulrich Paetzold
Europejska Federacja Przemysłu Budowlanego

Harrie Bijen
Europejska Federacja Pracowników Budownictwa i
Przemysłu Drzewnego

J. Antonio Calvo Delgado
Europejska Konfederacja Budowniczych

Pablo Bueno Tomás
Europejska Federacja Stowarzyszeń Doradztwa
Technicznego

ARCHITECTS' COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DES ARCHITECTES D' EUROPE

John Graby
Rada Architektów Europy

Diana Maxwell
Europejska Rada Inżynierów Budownictwa
Lądowego i Wodnego

Henk Schrama
Ministerstwo Spraw Socjalnych i Zatrudnienia
Holenderskie Przewodnictwo Unii Europejskiej